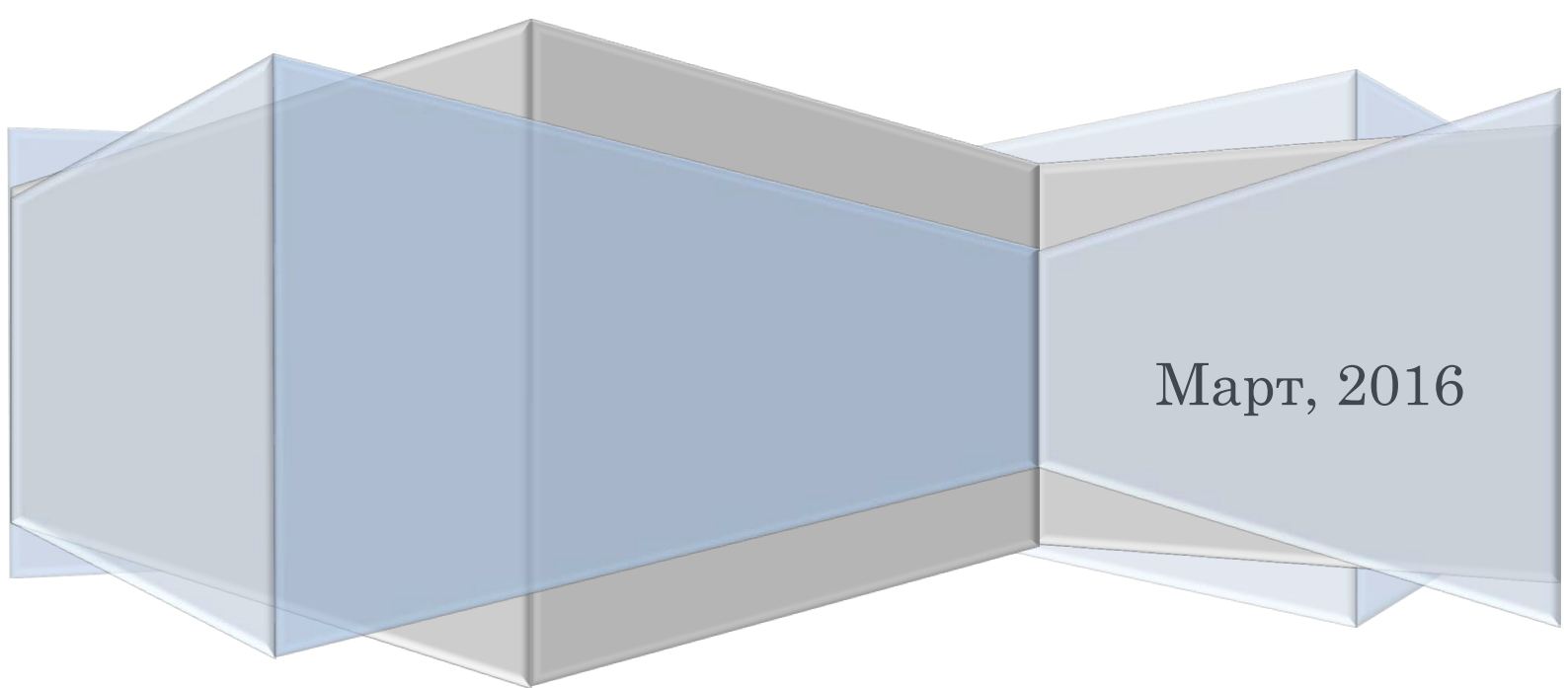

**ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА
КОРУПЦИЈАТА**

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТАТА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ
НА КОРУПЦИЈАТА ВО 2015 ГОДИНА**

Март, 2016

Содржина

ВОВЕД	2
1. СТАТУС.....	5
2. НАДЛЕЖНОСТ.....	5
3. ПРОШИРУВАЊЕ НА НАДЛЕЖНОСТИТЕ НА ДКСК.....	7
4. АНТИКОРУПЦИСКА ПРОВЕРКА НА ЛЕГИСЛАТИВАТА.....	8
5. КАПАЦИТЕТИ НА ДКСК.....	9
6. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	10
6.1.....ЗАОКРУЖЕНО СОГЛЕДУВАЊЕ НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА 2011-2015	11
6.2.. РАЗВИВАЊЕ И ДОНЕСУВАЊЕ НА НОВАТА ДРЖАВНА ПРОГРАМА СО АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ПЕРИОДОТ 2016-2019 ГОДИНА	12
7. ПОСТАПУВАЊЕ ВО СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА	14
7.1 ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ СОГЛАСНО СО ЧЛЕНОТ 49 СТАВ 1 АЛИНЕЈА 6 ОД ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА.....	15
7.2. ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ, СМЕНУВАЊЕ ИЛИ ПРИМЕНА НА ДРУГИ МЕРКИ НА ОДГОВОРНОСТ НА ИЗБРАНИ ИЛИ ИМЕНУВАНИ ЛИЦА СОГЛАСНО СО ЧЛЕНОТ 49 СТАВ 1 АЛИНЕЈА 5 ОД ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА	16
7.3.....ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ВО ВРСКА СО ВКУПНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ОД УЧЕСНИЦИТЕ НА ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС НА ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ 2013 ГОДИНА.....	17
8. ЕВИДЕНТИРАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА ВО 2015 ГОДИНА	18
9. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ.....	20
9.1. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ.....	20
9.2. ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ	21
9.3. ИЗВРШЕНИ ПРОВЕРКИ НА ПОДНЕСЕНИТЕ ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ.....	21
10. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ	23
11. ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ И НАДЛЕЖНОСТИ.....	25
11.1. ОТВОРЕНО ВЛАДИНО ПАРТНЕРСТВО	25
11.2. АНТИКОРУПЦИСКА ЕДУКАЦИЈА.....	25
11.3. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА	26
11.4. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР	26
ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД	27
ЗАПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР	27
ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА.....	28

ВОВЕД

Почитувани,

Согласно член 49 став 1 алинеја 10 од Законот за спречување на корупцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008, 145/2010, 97/2015 и 148/2015) и член 21 став 1 алинеа 4 од Законот за спречување судир на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/2007, 114/2009, 06/2012 и 97/2015), Државната комисија за спречување на корупцијата поднесува до Собранието на Република Македонија Годишен извештај за работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во 2015 година (во натамошниот текст:Извештај), почитувајќи ги истовремено и начелата на законитост, јавност, транспарентност, отчетност и одговорност.

Извештајот за 2015 година веродостојно и аргументирано ја отсликува работата на Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДКСК) во сите сегменти на нејзините комплексни законски надлежности и на објективен начин ги презентира резултатите во наведениот период. Работата и проактивниот однос на ДКСК оваа година ја одбележаа повеќе суштински активности, по кои ДКСК е препознатлива и видлива.

Најнапред, тоа беше првата година на новиот состав на членови на ДКСК именувани со Одлука за именување на членови на Државната комисија за спречување на корупцијата од 14 април 2015 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр.59 од 15 април 2015 година, со мандат во согласност со Законот за спречување на корупцијата од четири години, со право на уште едно именување.

Како и изминатите години, работата на ДКСК во 2015 година се однесува на доследна и целосна реализација на надлежностите и обврските на ДКСК што произлегуваат од законите за чија реализација е основана, на приоритетните задачи што произлегуваат од Евроатланските интеграциони процеси на Република Македонија, препораките на ГРЕКО, препораките од национални и меѓународни извештаи како и тековните состојби во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси во земјава.

Така, ДКСК во 2015 година со посебен ангажман и посветеност пристапи кон реализација на мерките што за неа произлегоа од Планот на активности на Владата на Република Македонија подготвен врз основа на Листата на итни реформски приоритети за Република Македонија (јуни 2015) доставен од страна на Европската комисија. Во рамките на препораката „1.4.2 Целокупната борба против корупцијата треба да биде зајакната“ реализирана е мерката која се однесува на утврдување и донесување на Методологија за антикорупциска проверка на легислативата. Во рамки на истата препорака, ДКСК на 07.12.2015 година ја усвои и донесе Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2016-2019, што воедно е и нејзина прва надлежност утврдена во Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси.

Во рамките на препораката „1.4.3 Да се подобри проверката на изјавите за конфликт на интереси и анкетните листови на избраните и именуваните лица преку воспоставување на централен регистар на такви лица“, ДКСК ги реализира мерките кои се однесуваат на донесување Образец за податоци на избрани и менувани лица и подготовка и донесување на Правилник со кој ќе се уреди формата и содржината на Регистарот на избрани и именувани лица. Усвоено е и Упатството за пополнување на образецот како составен дел на Образецот за податоци на избрани и именувани лица. Во однос на мерката која се однесува на воспоставување електронска база на податоци за избрани и именувани лица спроведени се и се спроведуваат активности во рамки на компонентата 6 од ИПА ТВИНИНГ Проектот „Поддршка за ефикасна превенција борба против корупцијата“.

Во извештајната 2015 година се заокружи временската рамка и следењето на реализацијата на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2011-2015, со генерални согледувања дека остварувањето на активностите е на солидно ниво.

За работењето на ДКСК оваа година е особено значајна поради реализацијата на предвидените активности од Твининг проектот ИПА 2010 „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“. Преку овој проект уште еднаш се потенцира значењето и улогата на ДКСК и нејзиниот придонес во зајакнување и зголемување на ефикасноста на институциите за борба против корупција во имплементацијата и следењето на извршувањето на политиките во областа на борба против корупција. Тука впрочем се гледа и континуираната заложба на ДКСК за јакнење на владеењето на правото и борбата против корупцијата што е примарен приоритет за Република Македонија.

Во согласност со надлежностите од Законот за спречување на корупцијата, ДКСК во 2015 година постапуваше по 273 предмети за конкретни случаи во кои постои сомневање за корупција иницирани преку пријави од граѓани, правни лица и по сопствено наоѓање. По оформените предмети ДКСК работеше без исклучок, а подносителите на пријавите ги известуваше за исходот од своето постапување.

ДКСК како единствена надлежна институција за спроведување на Законот за спречување судир на интереси, во 2015 година продолжи да постапува по предмети од областа на судирот на интереси, да ги прибира изјавите за интереси од законските обврзници и да постапува по предметите во врска со изјавите за интереси и оние што се однесуваат на фактички и можен судир на интереси кај службените лица. Исто така ДКСК во текот на 2015 година вршеше и редовна проверка на изјавите за интереси и поднесе барања за поведување на прекршочни постапки против службени лица за неподнесување на изјава за интереси во законски предвиден рок.

Во согласност со членот 33 и 34 од Законот за спречување на корупцијата во извештајната 2015 година до ДКСК доставени се вкупно 1132 анкетни листови по избор или именување на функцијата, по престанок на функцијата, промена на функцијата, известување за повторен избор како и известувања за промена на имотната состојба. ДКСК континуирано врши проверка на податоците дадени во анкетните листови во

постапките по пријави за корупција како и преку системска проверка на содржината на анкетните листови на обврзниците ододделни сегменти на системот.

ДКСК тргнувајќи од својата со закон утврдена надлежност и позиција на предводник во борбата против корупцијата и судирот на интереси, а секогаш имајќи предвид дека меѓуинституционалната соработка е особено важна за ефикасната борба против корупцијата, како нејзин координатор и поттикнувач, продолжи со активности насочени кон унапредување и зајакнување на соработката со државните органи и институции, невладиниот и приватниот сектор.

Во насока на јакнење на меѓународната соработка со антикорупциски органи и тела на други држави, меѓународни институции и организации, ДКСК и во текот на 2015 година зема учество на меѓународни и регионални настани на теми посветени на борба против корупцијата и судирот на интереси и ја продлабочи и унапреди воспоставената соработка преку меѓусебно информирање и комуникација.

ДКСК исто така продолжи со несмален интензитет и во континуитет да ја спроведува антикорупциската едукација и ги реализира обуките во сферата на превенцијата на корупцијата и судирот на интереси со претставниците од државните органи и институции и претставниците од правосудството.

Со поднесувањето на овој Извештај до Собранието на Република Македонија и неговото доставување до Претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија и до медиумите, се исполнува законската обврска на ДКСК утврдена во двата закона, за спречување на корупцијата и за спречување судир на интереси.

ДКСК високо ги почитува и настојува да ги применува во својата работа сите укажувања и препораки со цел подобрување на нејзината работа како специјализирана надлежна институција за спречување на корупцијата и судирот на интереси во Република Македонија.

Со почит,

Скопје, март 2016 година

Државна комисија за спречување на корупцијата

Горан Миленков, Претседател

д-рФарије Алиу, Член

д-р Игор Тантуровски, Член

м-р Жаклина Дамческа, Член

м-р Сузанан Таскова Аџикотарева, Член

Сејди Хаљиљи, Член

Најдо Спасевски, Член

1. СТАТУС

ДКСК е основана во согласност со Законот за спречување на корупцијата донесен во април 2002 година, со цел примена на мерките и активностите за спречување на корупцијата во вршењето на власта, јавните овластувања, службената должност и политиката, мерките и активностите за спречување на судирот на интереси, мерките и активностите за спречување на корупцијата при вршење на работи од јавен интерес на правните лица сврзани со остварување на јавните овластувања како и мерките и активностите за спречување на корупцијата во трговските друштва.

Донесувањето на Законот за спречување на корупцијата и основањето на ДКСК во Република Македонија е дел од меѓународниот нормативен контекст за пресретнување и совладување на еден од најизразените проблеми во современиот свет каков што е корупцијата, а тоа се Казнената конвенција против корупцијата на Советот на Европа донесена во 1999 година, ратификувана од Република Македонија во 2002 година и Конвенцијата на Обединетите Нации против корупцијата од 2002 година, ратификувана во Република Македонија во 2007 година.

ДКСК е самостојна и независна институција во извршувањето на надлежностите утврдени и определени со законот.

ДКСК ја сочинуваат седум членови кои ги именува Собранието на Република Македонија преку јавен конкурс. Во согласност со измените на Законот за спречување на корупцијата од 2010 година, членовите на ДКСК функцијата ја остваруваат професионално како редовен работен однос.

Постојниот состав на ДКСК е избран на 14.04 2015 година.

ДКСК за својата работа и за преземените мерки и активности до Собранието на Република Македонија секоја година поднесува годишен извештај, кој го доставува до Претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија и до средствата за јавно информирање.

Во состав на ДКСК функционира Секретаријат кој го сочинуваат државни службеници кои согласно законот ги извршуваат стручните, административните и техничките работи како поддршка на ДКСК.

2. НАДЛЕЖНОСТ

Надлежностите на ДКСК се утврдени во Законот за спречување на корупцијата, Законот за спречување судир на интереси како и во Законот за лобирање во делот на надзорот врз лобирањето, и тоа:

- донесува стратешки документи - Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Државна програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план за нивно остварување;
- донесува годишни програми и планови за работа на ДКСК;
- дава мислења по предлог закони кои се од значење за спречување на корупцијата и судирот на интереси;
- покренува иницијативи пред надлежните органи за контрола на финансиско - материјалното работење на политичките партии, синдикатот, здруженијата на граѓани и фондации;
- покренува иницијативи за спроведување постапки за разрешување, распоредување или сменување, како и постапки за утврдување други мерки на одговорност на функционерите и одговорните лица што располагаат со државен капитал;
- покренува иницијативи за поведување постапки за кривично гонење на функционери и одговорни лица што располагаат со државен капитал;
- постапува по случаи на судир на јавниот и личниот интерес определени со Законот за спречување судир на интереси;
- ја евидентира и ја следи имотната состојба и промените во имотната состојба на избраните и именуваните лица и на одговорните лица што располагаат со државен капитал;
- води регистар на избрани и менувани лица, одговорни лица во јавни претпријатија, установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал;
- врши надзор врз лобирањето и ги изрекува мерките утврдени во Законот за лобирање;
- соработува со државни и меѓународни институции и тела на полето на спречувањето на корупцијата и намалувањето на појавата на судир на интереси;
- спроведува едукација на органите надлежни за откривање и гонење на корупцијата и другите видови криминал како и за откривање на судирот на интереси;
- ја известува јавноста за преземените мерки и активности и за нивните резултати во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси;
- донесува Деловник за работа;
- донесува акти за внатрешна организација и систематизација на работните места во Секретаријатот на ДКСК;
- извршува други задачи, согласно со законите.

3. ПРОШИРУВАЊЕ НА НАДЛЕЖНОСТИТЕ НА ДКСК

Повеќегодишното искуство во работењето на ДКСК, односно спроведувањето на надлежноста за евидентирање и следење на имотната состојба и промените во имотната состојба на избраните и именуваните лица и на одговорните лица што располагаат со државен капитал, како и препораките содржани во извештаите на Европската комисија за напредокот на Република Македонија, беа основен мотив за измените и дополнувањата на Законот за спречување на корупцијата усвоени во месец јуни 2015 година.

Интенцијата, да се создадат нормативни предуслови за подобрување на проверката на содржината на анкетните листови, се реализира со овие измени. Имено, се прецизираа одредбите што во практиката создаваа дилема во примената, како што беше пријавувањето на промената на функцијата или промената на имотната состојба.

Најголемата придобивка од овие измени и дополнувања на законот е воведувањето на Регистарот на избраните и именувани лица и одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи или други правни лица кои располагаат со државен капитал, за чие водење е надлежна ДКСК. Непостоењето на таков регистар до сега објективно ја ограничуваше ДКСК во нејзиното целосно и ефикасно спроведување на надлежноста за евидентирање и следење на имотната состојба. Ова од причина што ДКСК не беше во можност да има целосен и потврден увид за бројот на избраните и именувани лица и особено за датумот на нивниот избор или именување, односно престанок на функцијата.

Имплементацијата на овие измени и дополнувања на законот, за ДКСК наметнаа и обврски што имаа релативно куси рокови, но истите едновременно беа предизвик да се реализираат, особено затоа што беа нотирани и во Планот на активности на Владата на Република Македонија за итните реформски приоритети. Конкретно, ДКСК имаше обврска да донесе Образец за доставување на податоци на избраните и именувани лица од страна на надлежните институции и Правилник за формата и содржината на Регистарот на избрани и менувани лица. Овие подзаконски акти се донесени во текот на месец јули од извештајната година.

Со имплементацијата на овие норми, доставувањето на податоците до ДКСК за верификација на мандатот, изборот односно именувањето како и за престанокот на функцијата односно должноста, станува обврска на институциите и органите кои вршат избори и менувања, со што во целост ќе се надмине проблемот за целосно и веродостојно евидентирање на носителите на јавните функции.

ДКСК интензивно ги презеде сите активности за воспоставување на електронска база на податоци за избрани и именувани лица. Сите овие активности се спроведуваат синхронизирано со активностите во рамките на компонентата б од ИПА ТВИНИНГ Проектот „Поддршка за ефикасна превенција и борба против

корупцијата“ од каде што како следна фаза која е во тек, треба да произлезе ИТ решението за регистарот на избраните и именувани лица.

Во последниот квартал од извештајната година, врз основа на доставените табеларени прегледи од страна на генералните секретаријати на Владата и Собранието на Република Македонија и нивното периодично ажурирање и доставување до ДКСК, започна процесот на внесување на податоците за избраните и именуваните лица во електронската ексел база на податоци за избрани и именувани лица, која со воведувањето на новото ИТ решение за регистар на избрани и именувани лица во целост ќе биде префрлена во тој систем.

Измените на Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси, направени во месец август 2015 година, се однесуваат само на казнените и прекршочните одредби, заради усогласување со Законот за прекршоците.

4. АНТИКОРУПЦИСКА ПРОВЕРКА НА ЛЕГИСЛАТИВАТА

Антикорупциската проверка на легислативата е една од мерките утврдени во Планот на активности на Владата на Република Македонија во согласност со Листата на итни реформски приоритети за Република Македонија, доставен од страна на Европската комисија. Исто така, воведувањето на антикорупциска проверка на легислативата е обврска што произлегува и од Стратегијата за Југоисточна Европа 2020.

За исполнување на оваа мерка ДКСК во месец септември 2015 година ја донесе Методологијата за антикорупциска проверка на легислативата (во натамошниот текст: Методологија).

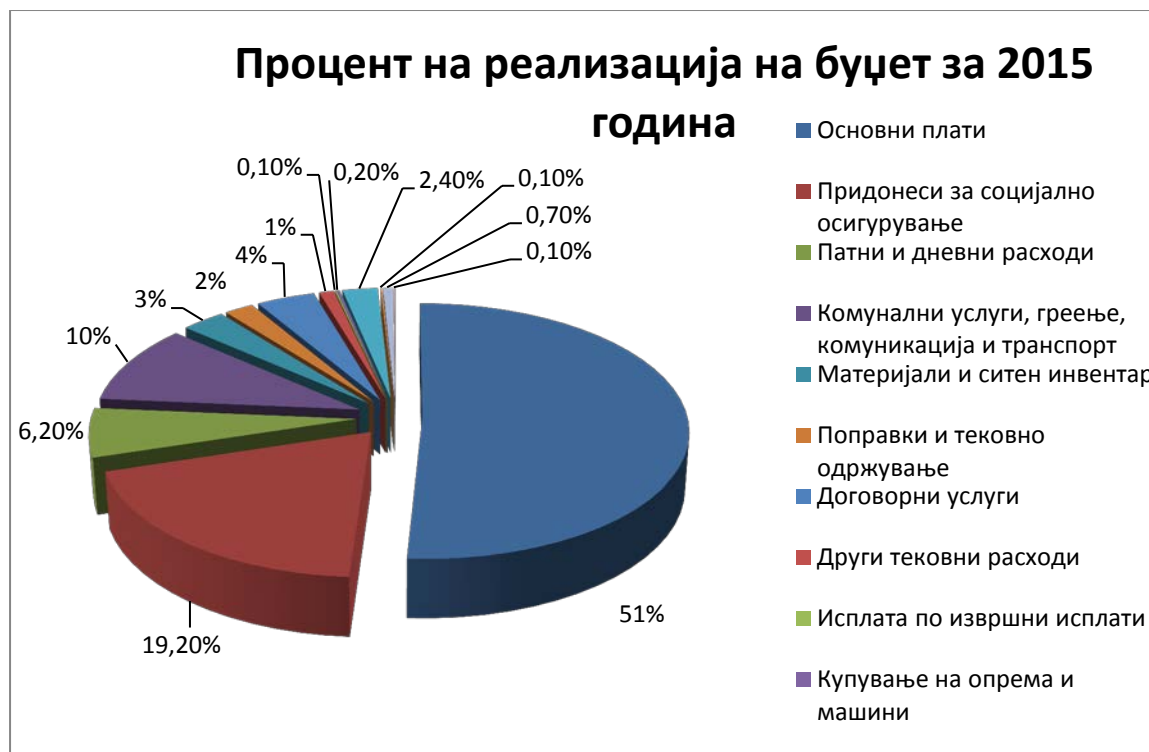
ДКСК со донесувањето на Методологијата која претставува унапредување на спроведувањето на нејзините надлежности утврдени во Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси, го утврди начинот на кој ќе се спроведува процесот на антикорупциска проверка на легислативата.

Првите чекори за отпочнување на процесот се во насока на унапредување на актите за воведување на антикорупциска проверка на легислативата (Методологијата, Деловникот за работа на Владата на Република Македонија, внатрешните процедури), потоа обезбедување средства за ефикасно спроведување на Методологијата, зајакнување на капацитетите на ДКСК за спроведување на овој процес како и спроведувањето на антикорупциската проверка на легислативата во согласност со Методологијата.

Во однос на спроведувањето на мерката за зајакнување на капацитетите на ДКСК, со новиот усогласен Правилник за систематизација на работните места во Секретаријатот на ДКСК, се предвиде Одделение за антикорупциска проверка на легислативата со пет вработени.

5. КАПАЦИТЕТИ НА ДКСК

ДКСК 2015 година ја започна со Буџет од 31.982.000,00 денари. Крајната реализација на Буџетот на ДКСК за 2015 година изнесува 26.796.267,00 денари, односно 83,79 %.

Предвидениот износ за подмирување на обврски спрема доверителот ЕВН Македонија АД, Скопје, значително се намали од ставката 421-Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, што доведе до процент на реализација од 62,46% односно 37,54 % нереализирани средства од одобрените средства на ставката 421-Комунални услуги и е направена заштеда на име застарени обврски и отпишани камати по обврски во износ од 1.328.819,00 денари.

Во согласност со Годишниот план за јавни набавки за 2015 година, ДКСК реализира вкупно 24 јавни набавки со постапки за прибирање на понуди, а шест јавни набавки останаа нереализирани.

Причините за нереализираните јавни набавки се поради поништување на постапките за јавни набавки по разни основи согласно Законот за јавните набавки и поради тоа што дел од јавните набавки беа отпочнати на крајот од 2015 година, а обврските за извршување на услугите односно за испорака на стоките како и за плаќање на фактурите се префрлија во 2016 година, видно на следниве ставки:

- Ставка 424-Поправки и тековно одржување што доведе до процент на реализација од 49,36 % односно 50,64 % нереализирани средства од одобрените средства на ставката 424;
- Ставка 480- Купување на опрема и машини што доведе до процент на реализација од 5,12 % односно 94,88 % нереализирани средства од одобрените средства на ставката 480 и
- Ставка 485-Вложувања и нефинансиски средства што доведе до процент на реализација од 18,29 % односно 81,71 % нереализирани средства од одобрените средства на ставката 485.

ДКСК во согласност со Извештајот за евалуација на Република Македонија усвоен од ГРЕКО (Група на Држави против корупција) на Советот на Европа – Четврт круг на евалуација на тема „Превенција на корупцијата кај членовите на Парламентот, судиите и обвинителите“, постапи врз основа на препораките за „зголемување на финансиските и кадровските ресурси на Државната комисија за спречување на корупцијата во областите на судир на интереси, лобирање и анкетни листови како приоритетно прашање и Комисијата да демонстрира побалансиран и проактивен пристап во овие области“. Во Секретаријатот на ДКСК во 2015 година пополнети се две работни места во Одделението за евидентирање и следење на имотната состојба и едно работно место во Одделението за спречување судир на интереси.

ДКСК по детално образложение на предлог буџетската пресметка за 2016 година, од Министерството за финансии за 2016 година има побарано 40.676.000,00 денари, а одобрени се 31.794.000,00 денари.

Во насока на развивање на капацитетите, преку примена на меѓународните методи за оценка на квалитетот на работата и управувањето, ДКСК во 2015 година се стекна со сертификат со кој се потврдува примената и понатамошниот развој на ефикасен систем за управување со квалитет во согласност со барањата на стандардот ИСО 9001:2008.

6. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Во Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување на судирот на интереси како прва надлежност на ДКСК е донесувањето на стратешките програмски документи за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси во земјава. Тргувајќи од законската надлежност и својата улога на главен координативен орган во реализацијата на програмските активности, ДКСК континуирано ја следи реализацијата на антикорупциските политики и активности во целина и поединечно низ посебен систем на следење и

анализа на остварувањето на активностите и мерките утврдени во државните програми.

Во извештајната 2015 година се заокружи временската рамка и следењето на реализацијата на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2011-2015 (во натамошниот текст: Државна програма 2011-2015), така што во месец декември по повеќемесечна подготовка беше донесена новата Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2016-2019 (во натамошниот текст: Државна програма 2016-2019), како единствен сеопфатен документ за двете подрачја - корупција и судир на интереси.

6.1 ЗАОКРУЖЕНО СОГЛЕДУВАЊЕ НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ДРЖАВНАТА ПРОГРАМА 2011-2015

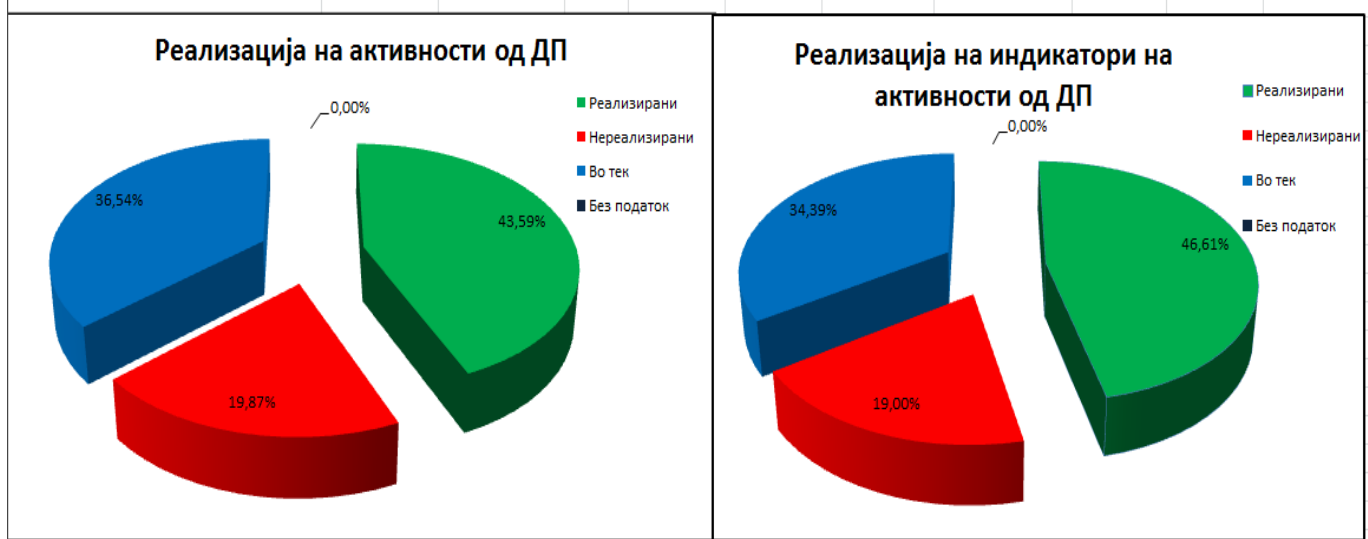
Во рамките на процесот на континуирано следење на остварувањето на Државната програма 2011-2015, ДКСК во втората половина на 2015 година го спроведе последниот круг на прибирање на податоците преку веб апликацијата, со што го заокружи процесот на следење на реализацијата на активностите од Државната програма 2011-2015, за период декември 2011-септември 2015 година и пристапи кон обработка и анализа на добиените податоци.

Врз основа на добиените податоци за статусот на реализација на активностите и нивната обработка и анализа во континуитет, беше изготвен финалниот документ „Извештај за остварувањето на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2011-2015 година - период декември 2011-септември 2015 година“, кој на почетокот на месец декември 2015 година беше усвоен од ДКСК. Извештајот е објавен на веб страницата на ДКСК.

Генералните согледувања во однос на остварувањето на Државната програма 2011-2015 се дека реализацијата на активностите е на солидно ниво, односно од предвидените 156 активности, реализирани се 125 или 80% од активностите, од кои целосно реализирани се 68 или 43,5% и во тек се 57 активности или 36,5%. Не се реализирани 31 активност или 20%.

Од предвидените 221 индикатори на активност, реализирани се 103 или 47%, во тек се 76 или 34% и нереализирани се 42 или 19%.

Сектори	АКТИВНОСТИ					ИНДИКАТОРИ НА АКТИВНОСТ				
	Реализирани	Нереализирани	Во тек	Без податок	Вкупно Активности	Реализирани	Нереализирани	Во тек	Без податок	Вкупно индикатори на активност
Политички сектор	0	6	3	0	9	0	8	5	0	13
Правосудство	10	3	10	0	23	17	4	13	0	34
Јавна администрација	0	3	12	0	15	0	3	14	0	17
Органи за спроведување на законот	4	1	6	0	11	8	1	11	0	20
Царина	11	0	2	0	13	18	0	2	0	20
Локална самоуправа	9	0	6	0	15	13	0	6	0	19
Јавен сектор	9	2	2	0	13	11	3	3	0	17
Здравство, труд и социјална политика	7	0	2	0	9	12	2	4	0	18
Образование и спорт	9	5	7	0	21	13	5	12	0	30
Приватен сектор	5	5	3	0	13	6	5	3	0	14
Медиуми и граѓанско општество	4	6	4	0	14	5	11	3	0	19
Вкупно	68	31	57	0	156	103	42	76	0	221

Општ заклучок е дека во континуитет, како успешна и ефикасна се потврдува соработката меѓу ДКСК и надлежните институции за спроведување на активностите од Акциониот план на Државната програма 2011-2015 во делот на доставување податоци за статусот на реализација на активностите.

6.2 РАЗВИВАЊЕ И ДОНЕСУВАЊЕ НА НОВАТА ДРЖАВНА ПРОГРАМА СО АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ПЕРИОДОТ 2016-2019 ГОДИНА

Работата врз подготовката на новата Државна програма 2016-2019 започна во вториот квартал на 2015 година и за таа цел во ДКСК е формирана Координативна работна група за изготвување на државната програма. Остварена е соработка со Министерството за правда за вклученост во сите фази од процесот на подготовка на Државната програма 2016-2019. Во текот на јули 2015 година изготвени се насоки за развивање на Државната програма 2016-2019, при што се имаа предвид искуствата од претходните државни програми како и меѓународните искуства и практики.

Како главни одредници за развивање на Државната програма 2016-2019 беа Конвенцијата на ОН против корупцијата, извештаите на ЕУ за напредокот на Република Македонија, листата на итни реформски приоритети за Република Македонија (јуни 2015) од Европската комисија, приоритетните цели утврдени во Националната програма за усвојувањето на правото на Европската Унија (НПАА), препораките на ГРЕКО евалуациите за Република Македонија, Стратегијата Југоисточна Европа 2020, столб 5 „Со добро владеење до раст“, димензии „Ефективни јавни служби, Борба против корупцијата и Правда“, истражувањата за перцепцијата на граѓаните за состојбите со корупцијата и судирот на интереси и квалитативни секторски анализи како и преземените активности од Државната програма 2011-2015 што не се реализирале, а се сметаат како особено значајни за спречување на корупцијата и судирот на интереси.

Во текот на месец август 2015 година од страна на ДКСК е донесен и усвоен Оперативен план за донесување на Државната програма 2016-2019 и формирана е работна група со претставници од институциите што ќе се вклучат во процесот на нејзиното изготвување.

Исто така, во насока на успешна реализација на поставените цели и активности за донесување на Државната програма 2016-2019, ДКСК ја продолжи соработката со Мисијата на ОБСЕ во Скопје и Македонскиот центар за меѓународна соработка, во рамките на која е обезбедена и експертска поддршка.

Во насока на донесување на новата Државна програма 2016-2019 почитувајќи го начелото на мултидисциплинарност во изготвувањето, ДКСК организира работилници преку кои ги вклучи претставниците од повеќе надлежни институции во процесот на изготвување на стратешкиот антикорупциски документ.

Во периодот од 30.09. - 02.10.2015 година, реализирана е работилница на која се презентираа содржината и насоките на Државната програма 2016-2019, со учество на претставници од надлежните институции, граѓанските организации, приватниот сектор и експерти од областа. По работилницата од страна на претставниците од надлежните институции беа доставени предлози, коментари и мислења за дополнување на содржината на Државната програма 2016-2019 што се однесуваа на детектирање на проблемите и ризиците од корупција и судир на интереси во областите од делокругот на институционалната надлежност и постапување. Истите послужија и како основа за утврдување и дефинирање на мерките од Акциониот план за остварување на Државната програма 2016-2019.

Потоа на 05 и 06.11.2015 година ДКСК ја реализира втората работилница посветена на изготвување на Акциониот план за остварување на Државната програма 2016-2019. Работилницата се одвиваше во работни групи и ги отслика сите согледувања и констатации од заедничките активности во насока на градење на акциониот план. Потоа следуваа работни средби со претставниците од надлежните институции заради заокружување на активностите од акциониот план.

ДКСК на седница одржана на 07.12.2015 година ја донесе Државната програма 2016-2019. Државната програма 2016-2019 претставува надградба и континуитет на досегашните антикорупциски стратегии, во согласност со обврските на Република Македонија што произлегуваат од ратификуваните антикорупциски конвенции и меѓународните стандарди како и домашното законодавство, а се базира на добрите домашни и меѓународни практики. Во концептот на Државната програма 2016-2019 е применет интегриран пристап насочен кон пет стратегиски цели што се однесуваат на јакнење на системите на превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси, капацитетите и независноста на институциите за спроведување на законите, вклученоста на јавноста за превенција и борба против корупцијата и судирот на интереси како и ефикасна координација на антикорупциските активности, следење и евалуација на остварувањето. Ваквата ориентација на Државната програма 2016-2019 овозможува подигање на борбата против корупцијата и судирот на интереси на повисоко ниво од секторскиот пристап и создавање стратегиска рамка за креирање поединечни стратегии и акциони планови за превенција и борба против корупцијата и судирот на интереси. Во концептот на Државната програма 2016-2019 акцентот е ставен на нејзината спроведливост и постигнати ефекти.

ДКСК на 9-ти декември 2015 година, на Меѓународниот ден за борба против корупцијата, пред претставниците од државните институции, невладиниот и приватниот сектор, медиумите и претставниците од меѓународните организации, ги презентираше резултатите од заокружувањето на остварувањето на активностите од Државната програма 2011-2015 и ја промовираше новодонесената Државната програма 2016-2019 и истата е објавена на веб страницата на ДКСК.

7. ПОСТАПУВАЊЕ ВО СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

ДКСК спроведувајќи ги своите законски надлежности во делот на спречувањето на корупцијата во политиката, во вршењето на јавните овластувања и должности и во вршењето на работите од јавен интерес континуирано постапуваше по конкретни предмети.

Во периодот јануари - декември 2015 година се оформени вкупно 124 предмети по пријава за постоење елементи за корупција од граѓани, правни лица и предмети оформени по сопствена иницијатива на ДКСК. Во наведениот период ДКСК постапуваше по вкупно 273 предмети, од нив, решени се вкупно 137 предмети.

Во табелата се прикажува бројот на предметите со корупциска содржина по одделни области:

Област	Решени предмети
Спречување на корупцијата во вршење на јавните овластувања	41
Спречување на корупцијата во вршење на работи од јавен интерес	41
Правосудство	23
Спречување на корупцијата во политиката	1
Други предмети	31
Вкупно	137

Во два предмети ДКСК одлучи до Јавното обвинителство на Република Македонија да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на избрани или именувани лица, службени лица или одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи и други правни лица што располагаат со државен капитал.

Во два предмети ДКСК одлучи да покрене иницијатива за поведување постапка пред надлежен орган за разрешување на одговорно лице.

7.1 ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ СОГЛАСНО СО ЧЛЕНОТ 49 СТАВ 1 АЛИНЕЈА 6 ОД ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

1. Постапувајќи по пријава во која се укажува на незаконско работење на директорот на КПУ „Затвор Прилеп“-Прилеп, ДКСК покрена иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Д.П., Директор на КПУ „Затвор Прилеп“-Прилеп, бидејќи постои основа за сомневање дека сторил кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од член 353 став 5 в.в. со став 1 од КЗ на Република Македонија и кривично дело „Несовесно работење во службата“ од член 353-в став 5 од КЗ на Република Македонија, затоа што ја искористил службената положба и овластување и очигледно несовесно постапувал во вршење на своите овластувања и должности на начин што спротивно на важечките законски прописи во текот на 2011, 2012 и 2013 година, овозможил установата да направи расходи над средствата одобрени со буџетот за посочените години и овозможил прибавување противправна корист за себе или за друг и нанесување штета на буџетските средства на установата.

Постапката е во тек

2. Постапувајќи по пријави од непознати укажувачи во врска со злоупотреби и коруптивни дејствија на службени лица од општина Делчево во врска со оттуѓување на имот и средства сопственост на општина Делчево, ДКСК поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Г. М., поранешен градоначалник на општина Делчево и на други одговорни службени лица од општината Делчево, поради тоа што во 2013 година, во време на изборниот процес на локалните избори во Република Македонија, спротивно на забраната пропишана со одредбата од членот 11 од Законот за спречување на корупцијата, склучил договор за купопродажба и оттуѓил движен имот сопственост на општина Делчево за нереално ниска цена, постигната во директна спогодба со купувачот, со што на купувачот правно лице од Делчево му овозможил прибавување на имотна корист, а на општина Делчево и причинил штета.

Исто така, градоначалникот и другите одговорни службени лица од општината Делчево преземале противправни дејствија во постапката за доделување на договор за воспоставување јавно приватно партнерство на услуги - реконструкција, модернизација, мониторинг и одржување на јавното осветлување. Исто така во текот на реализацијата на воспоставеното јавно приватно партнерство градоначалникот противправно вршел исплати од буџетската сметка на општина Делчево во 2013 година и покрај фактот што му бил престанат мандатот.

Во сите случаи е нанесена значителна штета на општината, а е создадена можност за прибавување значителна имотна корист за други лица, односно и за себе, при што се има основи за сомневање дека наведените службени лица сториле кривични дела Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353 став 3 во врска со став 1 од истиот член и Несовесно работење во службата од член 353-в став 3 во врска со став 1 од истиот член од Кривичниот Законик на Република Македонија.

Постапката е во тек

7.2. ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ, СМЕНУВАЊЕ ИЛИ ПРИМЕНА НА ДРУГИ МЕРКИ НА ОДГОВОРНОСТ НА ИЗБРАНИ ИЛИ ИМЕНУВАНИ ЛИЦА СОГЛАСНО СО ЧЛЕНОТ 49 СТАВ 1 АЛИНЕЈА 5 ОД ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

1. Постапувајќи по предмет оформен по пријава во која се наведува дека за директор на детска градинка е избрано лице кое не ги исполнува условите утврдени во позитивните законски прописи, а врз основа на член 49 став 1 алинеја 5 од Законот за спречување на корупцијата, ДКСК согласно со своите законски надлежности донесе заклучок да покрене Иницијатива за поведување постапка за

разрешување на Т.И., одговорно лице - директор на општинската јавна установа за деца - детска градинка „Весели цветови“-Делчево, поради неисполнување на условите за избор на директор утврдени во членот 120 од Законот за заштита на деца и Правилникот за организација и систематизација на работите, работните задачи и работните места на општинската јавна установа за деца-детска градинка „Весели цветови“- Делчево.

Постапката е во тек

2.Постапувајќи по предмет оформен по пријава во која се укажува на злоупотреба на функцијата и незаконско работење на директорот на КПУ „Затвор Прилеп“-Прилеп согласно со член 49 став 1 алинеа 5 од Законот за спречување на корупцијата, ДКСК донесе заклучок до Владата на Република Македонија да покрене иницијатива за поведување постапка за разрешување на Д.П., директор на КПУ „Затвор Прилеп“-Прилеп, поради незаконско, несовесно и неодговорно работење и нанесување штета на буџетските средства со кои располага установата, како единка корисник на Буџетот на Република Македонија.

Постапката е во тек

7.3. ПОСТАПУВАЊЕ НА ДКСК ВО ВРСКА СО ВКУПНИТЕ ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ОД УЧЕСНИЦИТЕ НА ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС НА ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ 2013 ГОДИНА

Во однос на примената на одредбите на Изборниот законик, организаторите на изборната кампања имаа обврска да достават вкупен финансиски извештај за приходите и расходите на наменската жиро - сметка за изборната кампања на локалните избори 2013 во законски предвидениот рок до ДКСК, ДЗР и ДИК.

Согласно со чл. 85 од Изборниот законик, во законски утврдениот рок до ДКСК од вкупно 121 организатор на изборна кампања колку што учествувале на Локалните избори 2013, 79 организатори на изборната кампања – коалиции, политички партии и група избирачи, доставиле вкупен финансиски извештај за приходите и расходите на наменската жиро - сметка за изборната кампања на локалните избори 2013.

Постапувајќи согласно со чл. 178-а од Изборниот законик, ДКСК утврди дека 43 организатори на изборна кампања (односно 46 лица) не поднеле вкупен финансиски извештај и против нив по спроведување на постапката за порамнување поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред надлежниот суд.

Во рамките на постапувањето по поведените прекршочни постапки, во периодот 01.01.– 31.12.2015 година од Основниот суд Скопје I - Скопје, Оддел за прекршоци се донесени осум пресуди со кои обвинетите - организатори на изборната кампања се огласени за виновни за што е изречена прекршочна санкција и тоа:

- во два предмети е изречена опомена
- во шест предмети е изречена глоба

Незадоволна од изречените санкции од страна на надлежниот суд во делот на видот и висината на санкцијата, ДКСК во три предмети изјави жалба до повисокиот суд - Апелационен суд Скопје поради погрешна примена на материјалното право и видот и висината на санкцијата.

8. ЕВИДЕНТИРАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА ВО 2015 ГОДИНА

Согласно со член 33 од Законот за спречување на корупцијата во извештајната 2015 година до ДКСК се доставени 552 анкетни листови по избор или именување на функцијата, 145 анкетни листови по престанок на функцијата, 17 известувања за промена на функцијата и 14 за повторен избор. Во истиот овој период добиени се 404 пријави за промена на имотната состојба согласно со член 34 од законот во кој е пропишана обврската во текот на извршувањето на функцијата да се пријави секое зголемување на имотот чија вредност го надминува износот од 20 просечни плати, исплатени во претходниот тримесечен период во Република Македонија.

Поднесени анкетни листови во 2015 година	
Анкетни листови по избор/именување на функција	552
Анкетни листови по престанок на функција	145
Промена на функција	17
Анкетен лист/Известување за повторен избор	14
Известувања за промена на имотна состојба	404
Вкупно	1132

Ефектите од јавното објавување на податоците од анкетните листови на веб страницата на ДКСК, континуирано придонесува да се зголеми свеста за почитување на законската обврска за поднесување на анкетен лист и пријавување на промени во имотната состојба.

Во извештајната 2015 година ДКСК, согласно со законските надлежности, против седум избрани и именувани лица до надлежниот суд поднесе барања за поведување прекршочни постапки поради недоставување анкетен лист, односно непријавување промени на имотната состојба. Во овој период по овие и по претходно поднесените барања, судовите донеле 19 одлуки.

Од нив во девет случаи судот донел решенија за запирање на постапката затошто обвинетите по спроведена постапка за порамнување го прифатиле и постапиле по платниот налог.

Во шест случаи судот донел пресуди со кои обвинетите ги огласил за виновни и им изрекол прекршочна санкција глоба. Вкупниот износ на изречените глоби од овие пресуди изнесува 2.950 евра во денарска противвредност.

Во четири случаи судот донел решенија со кои обвинетите се ослободуваат од одговорност.

ДКСК и понатаму има тешкотии со обезбедување на основни податоци (ЕМБГ и адреса на живеење) за избраните и именувани лица кои не поднеле анкетен лист, а за кои треба да се поднесе прекршочна пријава.

Во таа насока, како што веќе е нотирано во овој Извештај, во јуни 2015 година донесен е Законот за измени и дополнувања на Законот за спречување на корупцијата со кој се воведува Регистар на избрани и именувани лица кој ќе претставува единствена база на податоци за избраните и именуваните лица.

Во текот на 2015 година, ДКСК до Управата за јавни приходи достави вкупно 10 барања за поведување постапка за испитување на имот и имотната состојба на избрани и именувани лица.

Според известувањата од УЈП, завршени се 19 постапки за испитување на имотот и имотната состојба, иницирани од ДКСК во претходниот период. Од нив 18 постапки се запрени со заклучок бидејќи е утврдено дека лицата против кои е поведена постапката немаат стекнато и не поседуваат имот што е поголем од оданочените приходи, односно имотот што го поседуваат потекнува од приходи што биле предмет на оданочување и претставуваат легално стекнат имот.

Во еден случај е донесено решение со кое лицето се задолжува со персонален данок на доход по основ на непријавени и неоданочени приходи во износ од 447.999,00 денари.

Во 2015 година ДКСК континуирано и неселективно вршеше проверка на податоците од анкетните листови во постапките по пријави за корупција, по наоѓање на ДКСК како и преку системска проверка на содржината на анкетните листови на обврзниците ододделни сегменти на системот.

ДКСК согласно со критериумите за утврдување на анкетни листови кои ќе бидат предмет на проверка, започна со проверка на податоците од анкетните листови на 43 избрани и именувани лица, по случаен избор на ИД број во електронската база и тоа:

- 3 лица од законодавната власт;
- 11 лица од извршната власт;
- 10 лица од судската власт; и
- 19 лица кои вршат функции во единиците на локалната самоуправа.

Во постапката за проверка на податоците од анкетните листови на избраните и именувани лица, независно од тоа дали проверката е иницирана по пријави за корупција, по наоѓање на ДКСК или заради системска проверка на податоците, ДКСК се обраќа до надлежните институции.

Податоците за моторните возила се добиваат од Министерството за внатрешни работи; за недвижниот имот од Агенцијата за катастар на недвижности; за акциите и обврзниците од Централниот депозитар за хартии од вредност, а со директен пристап до базата на податоци на Централниот регистар на РМ се врши споредба на податоците од анкетните листови со податоците од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица.

Државните органи, единиците на локалната самоуправа и правосудните органи согласно член 13 од Правилникот за начинот на постапување со анкетните листови за службените лица, до ДКСК ги доставуваа полугодишните прегледи за состојбата со поднесените анкетни листови на нивните вработени.

ДКСК континуирано ги обработува новите анкетни листови и ги ажурира измените на податоците за имотната состојба, така што на својата веб страница има објавено податоци од 4390 анкетни листови на актуелно избрани или именувани лица.

9. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

9.1. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

ДКСК постапката за утврдување на судир на интереси ја спроведува врз основа на начелата на законитост, доверливост, објективност, непристрасност и неселективност.

Во периодот од 01.01.2015 - 31.12.2015 година, во ДКСК се оформени вкупно 107 нови предмети од областа на судирот на интереси, а од нив завршени се вкупно 64 предмети. Покрај нив, во извештајната година затворени се дополнително и 58 предмети, примени и отворени во претходните години. Предметите се оформени по пријави поднесени од службени лица, нивни претпоставени, односно функционери кои раководат со државните органи, од анонимни подносителите, по пријави од други заинтересирани лица како и предмети оформени по сопствено наоѓање на ДКСК.

Од новоотворените предмети во текот на извештајната година, ДКСК во 13 случаи констатира постоење на состојба на судир на интереси.

Согласно со член 25 став 1 алинеја 1 во врска со член 23 став 3 од Законот за спречување судир на интереси, ДКСК изрече вкупно 16 јавни опомени на службени лица кои беа во состојба на судир на интереси поради кумулација на функции и повреда на член 9 од Законот за спречување судир на интереси и не постапија по

нејзините укажувања, односно не се откажаа од извршувањето на кумулираните функции.

Во два случаи, ДКСК констатира дека се работи за злоупотреба на службената положба и овластување, односно несовесно работење во службата и поднесе иницијативи за разрешување од извршување јавни овластувања и должности до надлежниот орган кој ги именувал/избрал, бидејќи истите службени лица останаа и натаму во состојба на судир на интереси и не постапија по барањата на ДКСК за надминување на истата состојба.

9.2. ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ

Изјавите за интереси што службените лица ги доставуваат до ДКСК согласно членот 20-а од Законот за спречување судир на интереси се проверуваат при самото доставување и притоа се констатира дека најчесто се појавува состојба на судир на интереси преку кумулација на функции и повреда на член 9 од Законот за спречување судир на интереси.

Во извештајниот период се примени вкупно 437 изјави за интереси од кои 68 изјави за интереси се од службени лица кои своите овластувања ги извршуваат во сферата на локалната самоуправа, 34 изјави во областа на правосудството и 335 изјави за интереси од службени лица во органите на државната власт.

Од вкупниот број поднесени изјави за интереси во извештајната година ДКСК при проверката констатира дека кај 39 службени лица има повреда на одредбите од Законот за спречување судир на интереси (кумулација на функции и повреда на член 9). Од овие службени лица е побарано да ја отстранат констатираната повреда, по што постапувањето е завршено во 13 случаи, а останатите се во тек.

Вкупниот број на изјави за интереси доставени до ДКСК сметано од моментот на воспоставување на обврската за нивно поднесување согласно со измените на Законот за спречување судир на интереси во 2009 година, а заклучно со крајот на 2015 година, изнесува 6.976 изјави за интереси.

2015	Поднесени изјави за интереси
Локална самоуправа	68
Правосудство	34
Државни органи	335
Вкупно	437

9.3. ИЗВРШЕНИ ПРОВЕРКИ НА ПОДНЕСЕНИТЕ ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ

Согласно Уредбата за начинот на проверка на содржината на изјавите за интереси („Службен весник на РМ“ бр.42/2012 година) во 2015 година се вршеше

проверка на изјавите за интереси поднесени од службените лица носители на функции во правосудството - јавни обвинители.

Во првиот квартал на 2015 година предмет на проверка беа изјавите за интереси поднесени од страна на јавните обвинители на Основните Јавни Обвинителства во: Куманово, Прилеп, Велес, Кавадарци, Струмица и Тетово. Во овој период беа проверени вкупно 47 изјави за интереси и врз основа на извршената проверка беше констатирано дека до ДКСК изјава за интереси имаат поднесено: дванаесет јавни обвинители на ОЈО Куманово, осум јавни обвинители на ОЈО Прилеп, осум јавни обвинители на ОЈО Тетово, девет јавни обвинители на ОЈО Струмица, шест јавни обвинители на ОЈО Велес и четири јавни обвинители на ОЈО Кавадарци, односно вкупно 47 службени лица. Во ниту еден случај не е утврдена состојба на судир на интереси.

Истовремено се констатира дека двајца јавни обвинители, од ОЈО Прилеп и ОЈО Струмица немаа поднесено изјави за интереси за функцијата која во моментот ја извршуваа и против истите во смисла на член 20-а во врска со член 31-а од Законот за спречување судир на интереси до судот за прекршоци беа поднесени барања за поведување прекршочна постапка.

Во вториот квартал предмет на проверка беа изјавите за интереси поднесени од страна на јавните обвинители на Основните Јавни Обвинителства во: Кочани, Струга, Охрид, Кичево, Гевгелија и Дебар. Во овој период беа проверени вкупно 26 изјави за интереси и врз основа на извршената проверка беше констатирано дека, до ДКСК изјава за интереси имаат поднесено: пет јавни обвинители на ОЈО Кочани, пет јавни обвинители на ОЈО Струга, седум јавни обвинители на ОЈО Охрид, три јавни обвинители на ОЈО Кичево, четири јавни обвинители на ОЈО Гевгелија и два јавни обвинители на ОЈО Дебар, односно вкупно 26 службени лица. Во ниту еден случај не е утврдена состојба на судир на интереси.

Обврската за доставување изјава за интереси до ДКСК ја нема исполнето еден јавен обвинител од ОЈО Охрид и против истиот во смисла на член 20-а во врска со член 31-а од Законот за спречување судир на интереси до судот за прекршоци беше поднесено барање за поведување прекршочна постапка.

Во третиот квартал предмет на проверка беа изјавите за интереси поднесени од страна на јавните обвинители на Основните Јавни Обвинителства во: Крива Паланка, Делчево, Берово, Ресен, Радовиш и Свети Николе. Во овој период беа проверени вкупно 9 изјави за интереси и врз основа на извршената проверка беше констатирано дека во ниту еден случај не е утврдена состојба на судир на интереси.

Во четвртиот квартал предмет на проверка беа изјавите за интереси поднесени од страна на јавните обвинители на Вишо Јавно Обвинителство во: Скопје, Битола, Гостивар и Штип. Во овој период беа проверени вкупно 34 изјави за интереси и врз основа на извршената проверка беше констатирано дека во ниту еден случај не е утврдена состојба на судир на интереси.

Проверката на изјавите за интереси поднесени од службените лица носители на функции во правосудството - јавните обвинители за третиот и четвртиот квартал за 2015 година е во тек.

Системската проверка на Изјавите за интереси спроведена согласно Уредбата за начинот на проверка на содржината на изјавите за интереси („Службен весник на РМ“ бр.42/2012 година) завршува со последните проверки предвидени за третиот и четвртиот квартал од 2015 година.

По однос на содржината на сите предмети од оваа област, може да се согледа дека институтот судир на интереси е осознаен од службените лица во смисла на нивна потреба судирот да се превенира, па оттаму најголемиот број предмети на ДКСК се барањата мислење - дали одредено однесување или состојба би довеле до состојба на судир на интереси или не. Притоа може да се констатира дека службените лица ги почитуваат дадените мислења од страна на ДКСК.

10. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

Во делот на проектната работа за превенција и борба против корупцијата, ДКСК во текот на 2015 година продолжи со реализација на Твининг проектот ИПА 2010 “Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата” кој започна во јули 2014 година. Твининг партнер во спроведувањето на проектот е Сојузната служба за администрација на Германија и истиот го сочинуваат осум компоненти:

- Компонента 1: Подобрување на антикорупциската законска и институционална рамка
- Компонента 2: Подобрување на системот за управување со судир на интереси
- Компонента 3: Градење на капацитетите на институциите за спречување и потиснување на финансирањето на политички партии и изборни кампањи, кривично гонење и судење во случаи на корупција, и управување со конфискуваниот имот.
- Компонента 4: Изработка на законски, институционален и ИТ систем за собирање и обработка на статистиката за спречување и потиснување на корупцијата
- Компонента 5: Подигање на свеста за антикорупцијата
- Компонента 6: Воспоставување на детален преглед на анкетните листови и изјавите за судир на интереси
- Компонента 7: Подобрување на следењето и ревизијата на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи
- Компонента 8: Воспоставување на ефективно управување со конфискуваниот имот

Со исклучителна посветеност и стручност од страна на твининг партнерите за реализација на предвидените проектни активности, може да се оцени дека статусот на реализација од започнувањето до 31. 12. 2015 година е на високо ниво. Имено, подготвени се сеопфатни препораки за подобрување на Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси и истите се во процес на координација во рамките на работната група формирана од Министерството за правда. Исто така беа изготвени препораки за воведувањето системска институционална заштита на укажувачите. Во претстојниот период се очекува придонес од страна на експертите од твининг партнерот од Германија во поглед на репресивната правна и институционална рамка за борба против корупцијата. Во текот на 2015 година, а со особен интензитет во 2016 година, експертите од Германија заедно со домашни експерти ќе работат на реализација на обуки за градење на капацитетите на институциите за превенција и репресија, финансирање на политичките партии и изборните кампањи, гонење и судење на случаи за корупција. Во завршна фаза е развојот на информатичкиот систем за собирање и обработка на статистички податоци за превенција и репресија на корупцијата како операционализација на Методологијата за статистичко следење на случаи на корупција и на антикорупциски политики, која што е усвоена од Владата на Република Македонија во 2013 година.

Во рамките на компонентата за јакнење на свеста, се предвидува воспоставување на е-платформа за учење на теми за спречување на корупцијата и судирот на интереси. На 12 јуни 2015 година е донесен Законот за изменување на Законот за спречување на корупцијата (Службен весник на РМ бр. 97/2015). Законот утврди нова надлежност за ДКСК - да воспостави регистар на избрани и именувани лица како централна база на податоци. Согласно со член 36-в, податоците од Регистарот се од јавен карактер, со исклучок на податоците заштитени со закон. За таа цел во рамките на твининг проектот се работи на креирање на ИКТ решение за регистарот. Во тек се и активностите за ажурирање и надградување на базите на податоци на ДКСК за анкетните листови и изјавите за интереси и поврзување со базите на податоци на други надлежни институции, за што е неопходно ДКСК да биде вклучена во Проектот за интероперабилност.

Во делот на компонентата што се однесува на Подобрување на мониторингот и ревизијата на финансирањето на политичките партии и изборните кампањи, беа реализирани низа работилници со надлежните институции и се подготвува прирачник - упатство за мониторинг на финансирањето на политички партии и изборните кампањи.

Во рамките на активностите за Воспоставување на ефективно управување со конфискуван имот, беа реализирани повеќе експертски мисии на Агенцијата за управување со одземен имот.

11. ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ И НАДЛЕЖНОСТИ

11.1. ОТВОРЕНО ВЛАДИНО ПАРТНЕРСТВО

Владата на Република Македонија се приклучи кон глобалната иницијатива за Отворено владино партнерство во ноември 2011 година и во текот на 2012 година го усвои првиот акционен план. Вториот акционен план, што се однесува на периодот 2014-2016 година, Владата го усвои на 20.05.2014 година во соработка со граѓанските организации како основа на отворената влада. Акциониот план се состои од 7 приоритети, од кои приоритетот 4 се однесува на „Спречување на корупцијата и промовирање на принципите на добро управување“. За координатор на работната група за овој приоритет, составена од претставници од јавниот и граѓанскиот сектор, беше назначена ДКСК. Претставниците од ДКСК во текот на 2015 година ги координираа сите активности за реализација на мерките од приоритетот, вклучувајќи консултации и работни состаноци со претставниците од граѓанските организации и изготвување на среднорочен извештај за статусот на реализација, кој што е објавен на веб страницата на МИОА.

11.2. АНТИКОРУПЦИСКА ЕДУКАЦИЈА

ДКСК во текот на 2015 година продолжи со несмален интензитет и во континуитет да ги реализира обуките во сферата на превенцијата на корупцијата и судирот на интереси со претставниците од државните органи и институции и претставниците од правосудството. Досегашните позитивни оценки за целите и содржината на обуките како и за стручната корист што се оствари преку нив за учесниците, се уште се поголем поттик и стремеж за ДКСК да продолжи во истата насока, а исто така и да го прошири кругот на соработка со други институции за спроведување на антикорупциска едукација. Во таа насока реализирани се обуки во Министерството за одбрана, а како и изминатите години ДКСК активно се вклучи и реализира 5 генерички обуки на тема „Антикорупциски мерки и етика во јавната служба“ во организација на Министерството за информатичко општество и администрација.

Во рамките на воспоставената соработка со Академијата за судии и јавни обвинители, а во својство на предавач ДКСК реализира 12 обуки на тема „Корупцијата и судирот на интереси препознавање и надминување“, со претставници од правосудството - судии и јавни обвинители, судии поротници и судска администрација.

11.3. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Во исполнувањето на своите законски обврски ДКСК настојува односите со јавноста да ги гради како одговорна институција која е присутна во медиумите, за да придонесе за објективно информирање на граѓаните на начин и во мерка што одговараат на нејзината општествена позиција и улога. Преку различни форми на односи со јавноста ДКСК континуирано нуди информации за своето постапување и за прашања што се наметнуваат како актуелни од аспект на препознавање и спречување на корупцијата и судирот на интереси. Сите позначајни пишани документи ДКСК ги објавува на својата веб страница, а некои посебно ги проследува до одделни корисници на информации од областите на нејзиното дејствување. Исто така, дадени се повеќе интервјуа за електронските, пишаните и телевизиските медиуми за актуелни прашања од делот за борба против корупција, судир на интереси, како и од аспект на следење на имотната состојба на избраните и именувани лица.

11.4. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

Со Уставот на Република Македонија, како едно од основните права на граѓанинот од корпусот – „Граѓански и политички слободи и права “ е гарантиран слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите.

Ваквото гарантирано основно право е операционализирано со донесување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, со кој се обезбедува јавност и отвореност во работењето на имателите на информации и овозможува на физичките и правните лица да го остваруваат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер.

Тргувајќи од начелото на јавност, утврдено во Законот за спречување на корупцијата, при тоа имајќи во предвид дека јавноста и отвореноста во работењето се во функција на мерките и активностите кои ги превзема, ДКСК со посебен професионален однос пристапува кон предметите по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Така во текот на 2015 година до ДКСК беа поднесени 54 барања за пристап до информации од јавен карактер. По сите поднесени барања е постапено во законскиот рок, утврден во Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и тоа: позитивно е одговорено на 50 барања, а четири барања се одбиени, согласно со член 6 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер („Службен весник на Република Македонија“ бр.13/06, 86/08, 06/10, 42/14 и 148/15).

Во предметите, заведени по поднесените барања од страна на барателите, се поднесени 3 жалби, по кои постапката пред второстепениот орган сеуште е во тек.

Во текот на извештајниот период од подносителите на барања за пристап до информации од јавен карактер, спротивно на одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, се поднесени и 41 жалба против барања на ДКСК упатени до барателите да ги дополнат своите барања, согласно со член 16 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Сите тие жалби од страна на второстепениот орган се отфрлени, како недопуштени.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД
ЗАПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН
КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ
ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

(за период од 01.01.2015 до 31.12.2015 година)

Број на поднесени барања	54
Број на решени барања	54
Барања за кој рокот сеуште тече (постапката е во тек)	00
Број на позитивно одговорени барања	50
Број на одбиени барања	04
Број на вложени жалби против првостепени одлуки (решенија и заклучоци)	03 Забелешка: Постапката е во тек
Број на усвоени жалби	00
Број на преиначени првостепени одлуки по постапување на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	00
Број на одбиени жалби	00
Број на отфрлени жалби	41 Забелешка: Жалби поднесени против барањата на ДКСК за дополнување на барањата за слободен пристап до информации од јавен карактер
Број на случаи на молчење на Комисијата за СПИЈК	00
Број на барања за поведување на прекршочна постапка и поведени прекршочни постапки	00
Број на изречени прекршочни санкции	00
Број на поведени управни спорови против конечна одлука на Комисијата за СПИЈК	00
Број на донесени судски одлуки	00

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

1. Извештајот за работата на ДКСК во 2015 година го одразува нејзиното работење и постапување согласно со Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси како основни закони со кои се утврдени нејзините надлежности водејќи се и од препораките од листата на итни реформски приоритети за Република Македонија (јуни 2015) доставен од страна на Европската комисија, годишните извештаи на ЕУ за напредокот на РМ, препораките на ГРЕКО, како препораките содржани во други меѓународни и домашни стратешки документи.
2. ДКСК имајќи го предвид практичното искуство од своето работење како специјализирано стручно, независно и самостојно тело за спречување на корупцијата, смета дека во остварувањето на практичните ефекти од нејзиното постапување, влијание има нејзината позиција и улога утврдена во законите особено во поглед на практичните алатки што и стојат на располагање во иницирањето и водењето на постапките за утврдување конкретна одговорност.
3. Постапувањето по предметите од областа на корупцијата и судирот на интереси во делот на проверката на имотната состојба и интересите останува приоритет во натамошното работење на ДКСК што ќе се ефектуира преку системот на интероперабилност за брза и квалитетна размена на информации од базите и регистрите на надлежните институции.
4. Отпочнатиот процес на антикорупциска проверка на легислативата и нејзината особено значајна улога во овој процес ќе биде основа за подобрување на сефкупниот антикорупциски амбиент во Република Македонија.
5. Во исполнувањето на своите законски обврски ДКСК односите со јавноста ги гради како одговорна институција која е присутна и видлива, за да придонесе за објективно информирање на граѓаните на начин и во мерка што одговараат на нејзината општествена позиција и улога. Транспарентноста, отвореноста и соработката со јавноста се трите клучни принципи на работењето на Државната комисија за спречување на корупцијата.
6. Препораките за материјалното и кадровското зајакнување на ДКСК делумно се остварени во 2015 година со реализирани три нови вработувања во Секретаријатот на ДКСК, но потреба за натамошно градење на човечките и технички капацитети останува приоритет на ДКСК. Во насока на развивање на капацитетите, преку примена на меѓународните методи за оценка на квалитетот на работата и управувањето, ДКСК во 2015 година се стекна со сертификат со кој се потврдува

примената и понатамошниот развој на ефикасен Систем за управување со квалитет во согласност со барањата на стандардот ИСО 9001:2008.

7. Тргувајќи од стратешкото значење на водењето долгорочни антикорупциски политики за успешни практични резултати, ДКСК со посебен ангажман ја остварува својата единствена законска улога на креирање, усвојување и следење на остварувањето на Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и на судирот на интереси. Во извештајната 2015 година се заокружи временската рамка и следењето на реализацијата на Државната програма со Акционен план 2011-2015 година. Врз основа на генералните согледувања дека остварувањето на активностите е на солидно ниво, а со цел да се обезбеди континуитет во стратешкото антикорупциско делување, ДКСК во декември 2015 година ја донесе Државната програма со Акционен план 2016-2019.

8. ДКСК како посебно успешна ја оценува својата работа на антикорупциски проекти за кои има обезбедено меѓународна поддршка. На тој начин се обезбедуваат значајни резултати преку соработка и стручна поддршка, а исто така не се оптоварува нејзиниот буџет. ДКСК во 2015 година продолжи да го реализира комплексниот ИПА проект од кој произлегуваат повеќе конкретни придобивки за сите институции во Република Македонија што ќе придонесе за подигање на вкупните капацитети во борбата против корупцијата.